

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
BUDŽETA SREDNJOBOSANSKOG KANTONA
ZA 2008. GODINU**

Broj: 52/09

Sarajevo, juli 2009. godine

**PREDSJEDAVALJEUĆEM SKUPŠTINE SREDNJOBOSANSKOG KANTONA
PREMIJERU VLADE SREDNJOBOSANSKOG KANTONA
MINISTRICI FINANSIJA SREDNJOBOSANSKOG KANTONA**

NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE

Osnova za reviziju

Izvršili smo reviziju konsolidovanih finansijskih izvještaja **Srednjobosanskog kantona** (u daljem tekstu: Kanton) za 2008. godinu (bilansa stanja na dan 31. decembar 2008. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Kantona odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji o računovodstvu i finansijskom obavještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je takođe odgovorno za usklađenost poslovanja Vlade sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu provedene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Kvalifikacija:

- 1. Budžet kantona za 2008. godinu nije donesen u roku propisanom Zakonom o budžetima u FBiH. Finansiranje za prvo tromjesečje vršeno je bez odluke o privremenom finansiranju koju je trebala donijeti Skupština kantona. Izmjene i dopune budžeta izvršene su nakon isteka fiskalne godine (tačka 4.3 Izvještaja).**
- 2. Prekovremeni rad u ustanovama za koje je nadležno Ministarstvo obrazovanja, nauke , kulture i sporta obračunat je i isplaćen u većem iznosu za preko 193.199 KM, što nije u skladu sa važećim zakonskim propisima (tačka 4.5.1. Izvještaja).**
- 3. Nisu se dosljedno provodile odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH i Uputstva o primjeni Zakona o javnim nabavkama BiH, u dijelu provođenja procedure kod izbora najpovoljnijeg dobavljača za nabavku roba, vršenja usluga i ugovaranja radova (tačka 4.6. Izvještaja).**
- 4. Formiranje komisija, obavljanje poslova utvrđenih rješenjem o obrazovanju istih i utvrđivanje visine naknada za rad komisija nije vršeno u skladu sa Odlukom o načinu osnivanja stručnih komisija, drugih radnih tijela i komisija u upravnom postupku koji**

osniva Vlada Srednjobosanskog Kantona i rukovodioci kantonalnih organa državne službe, (tačka 4.5.2. Izvještaja).

Mišljenje

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji Budžeta Srednjobosanskog kantona, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2008. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje Budžeta Srednjobosanskog kantona u toku 2008. godine, osim za napomene navedene u tački 1 - 4 u prethodnom pasusu, je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo, 03.07.2009. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. Oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

S A D R Ž A J

1.	UVOD	2
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	2
3.	REZIME DATIH PREPORUKA	3
4.	NALAZI I PREPORUKE	5
4.1	Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja.....	5
4.2	Sistem internih kontrola	6
4.3	Budžet za 2008. godinu.....	7
4.4	Prihodi i primici Budžeta Kantona za 2008. godinu.....	9
4.5	Tekući rashodi	11
4.5.1	Bruto plate i naknade troškova zaposlenih.....	11
4.5.2	Izdaci za materijal i usluge.....	13
4.5.3	Tekući transferi	15
4.6	Nabavke, kapitalni izdaci i primjena Zakona o javnim nabavkama u BiH.....	19
4.7	Godišnji popis sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2008. godine.....	21
4.8	Tekuća rezerva.....	22
4.9	Finansijski rezultat.....	22
4.10	Novčana sredstva.....	23
4.11	Kratkoročna potraživanja i plasmani.....	23
4.12	Kratkoročne obaveze.....	24
5.	KOMENTAR	24

**IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
BUDŽETA SREDNJOBOSANSKOG KANTONA
za 2008. godinu**

1. UVOD

Srednjobosanski kanton (u daljem tekstu Kanton), kao federalna jedinica FBiH uspostavljen je Ustavom FBiH, Zakonom o federalnim jedinicama i Ustavom Srednjobosanskog Kantona. Kanton svoje nadležnosti obavlja putem Skupštine i Vlade.

Ustavom kantona je propisano da je Kanton nadležan u svim oblastima koje nisu Ustavom Federacije izričito povjerene federalnoj vlasti ili koje nisu, Ustavom federacije utvrđene kao zajedničke nadležnosti Federacije i Kantona. Kanton je nadležan za uspostavljanje i nadziranje policijskih snaga koje će imati jedinstvene federalne uniforme sa kantonalnim oznakama, utvrđivanje obrazovne politike, uključujući donošenje propisa obrazovanju i osiguravanju obrazovanja, utvrđivanje i provođenje kulturne politike, utvrđivanje stambene politike, uključujući donošenje propisa koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata, utvrđivanje politike koja se tiče regulisanja i osiguranja javnih službi, donošenje propisa o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući zoniranje, donošenje propisa o unapređenju lokalnog poslovanja i dobrotvornih aktivnosti, utvrđivanje politike u vezi sa osiguranjem radija i televizije, uključujući donošenje propisa o osiguranju njihovog rada i izgradnje, finansiranje djelatnosti kantonalne vlasti ili njenih agencija oporezivanjem, zaduživanjem ili drugim sredstvima, donošenje propisa o lokalnoj samoupravi.

Zakonodavnu vlast u Kantonu vrši Skupština Kantona, a izvršnu Vlada Kantona koju čine Premijer i 8 ministara.

Funkciju kantonalne uprave vrše ministarstva, zavodi, uprave i ustanove u skladu sa Zakonom o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave, kojim se određuje njihov djelokrug rukovođenja kao i druga pitanja od značaja za njihovo organiziranje i funkcionisanje. Kantonalnim ministarstvima rukovodi ministar, a radom samostalnih zavoda, uprava i ustanova rukovode direktori.

Sredstva za rad kantonalnih organa uprave i ustanova i sredstva za rad općinskih službi za upravu kojima je povjereno izvršavanje kantonalne politike i kantonalnih propisa, utvrđuju se Budžetom Kantona.

Na dan 31.12.2008. godine broj uposlenih koji su se finansirali iz budžeta kantona 4.710, dok je budžetom planirano 4.827 uposlenika. Struktura uposlenih na dan 31.12.2008. godine je slijedeća: ustanove osnovnog i srednjeg obrazovanja 2.876, MUP-a 1.147, organi uprave Kantona 398 i pravosudne institucije 270.

Sjedište Vlade Kantona je u Ul. Stanična broj 43 u Travniku.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su konsolidovani finansijski izvještaji Budžeta Srednjobosanskog kantona za 2008. godinu i usklađenost poslovanja ministarstava i drugih budžetskih korisnika u Kantonu sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja Budžeta Srednjobosanskog kantona za 2008. godinu je pribavljanje realne osnove da se na bazi pregleda finansijskih izvještaja i pripadajućih računa korisnika kantonalnog budžeta, u skladu sa usvojenim revizorskim standardima, izrazi mišljenje o tome da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilansi u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta, kao i da se izvrši procjena da li su rukovodioci institucija primjenjivali zakone i druge propise, koristili sredstva za odgovarajuće namjene, kao i da se ocjeni finansijsko upravljanje, funkcija interne revizije i sistem internih kontrola.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima, u maju 2009. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME DATIH PREPORUKA

Izvršenom revizijom Budžeta Kantona Kantona za 2008. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

Da se kontinuirano unapređuje kontrolno okruženje (usaglašavanje postojećih i donošenje nedostajućih akata) u cilju poboljšanja uspostavljenog sistema internih kontrola, s praćenjem i nadgledanjem odgovarajućih kontrolnih aktivnosti od strane nadležnih kod svakog budžetskog korisnika.

Potrebno je da se budžet donosi u roku propisanom Zakonom o budžetima u FBiH, a u suprotnom potrebno je da Skupština Kantona donese Odluku o privremenom finasiranju. Kod donošenja izmjena i dopuna budžeta pravovremeno poduzimati aktivnosti na provođenju istih.

Planiranje budžetskih sredstava potrebnih za funkcionisanje budžetskih korisnika vršiti na osnovu relevantnih parametara i opravdanih potreba, a izvršenja budžeta uskladiti sa planom novčanih tokova

Potrebno je poduzeti potrebne aktivnosti u cilju donošenja zakonskih propisa kojima se reguliše oblast koncesija (predmeti, uvjeti i pravila dodjeljivanja koncesija), te poduzeti sve zakonom propisane mjere za naplatu evidentiranih potraživanja po osnovu koncesionih naknada.

Potrebno je da se blagovremeno poduzimaju aktivnosti u cilju realizacije programa utroška namjenskih sredstava koje donosi Vlada kantona (promjena namjene poljoprivrednog zemljišta, naknade od koncesija).

Potrebno je da se u skladu sa Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele uredi vrsta i način korištenja vlastitih prihoda u FBiH donese Uredba na nivou kantona kojom će se urediti vrsta vlastitih prihoda, načina i rokovi raspodjele i način korištenja vlastitih prihoda

Potrebno je da se kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta uredi sistem internih kontrola, a posebno u dijelu zaprimanja dokumentacije za unos u sistem putem protokola, zatim prethodna provjera dokumentacije prije unosa na obradu i plaćanje.

Potrebno je da se preispita način izvršenog obračuna i isplate plaća po osnovu prekovremenog rada za nastavno osoblje u osnovnim i srednjim školama i da se po istom poduzmu odgovarajuće mjere.

Potrebno je da se ispita opravdanost formiranja komisija, visina izvršenih isplata za rad članovima komisija, a posebno imajući u vidu zakonom utvrđenu djelatnost organa uprave koja je u okviru njihove nadležnosti.

Obračun i isplate jubilarnih nagrada za uposlenike u organima uprave vršiti u skladu sa važećim zakonskim propisima.

Potrebno je da se preispita visina i osnovanost izvršenih isplata za usluge medicinskog vještačenja i da se obaveze po osnovu istih evidentiraju u momentu kada je obaveza za plaćanje nastala.

Potrebno je da se način trošenja sredstva reprezentacije uredi internim aktom kod svih budžetskih korisnika, kojim bi se osim korisnika i iznosa reprezentacije definisali svrha i povod korištenja reprezentacije.

Potrebno je pravovremeno zaključivati ugovore sa korisnicima sredstava te osigurati namjensko trošenje istih a izdatke knjigovodstveno evidentirati u budžetskoj godini u kojoj su nastali.

Kada je u pitanju sufinansiranje visoko školstvo potrebno je regulisati način sufinansiranja visokog školstva i za iste utvrditi kriterije za finansiranje (broj studenata, cijenu studija po studentu i školskoj godini, kao i finansiranje određenih fakulteta).

Potrebno je da se preispita opravdanost dodjele sredstava sa pozicije transfer za kulturu i nauku, i da se preciznije definišu potrebni uslovi za dodjelu sredstava potencijalnim korisnicima.

Potrebno je da se preispita opravdanost dodjele sredstava sa pozicije transfer za sport, da se preciznije definišu potrebni uslovi za dodjelu sredstava potencijalnim korisnicima, te da se iznađe mogućnost praćenja realizovanih sredstava shodno utvrđenom planu i kriterijima raspodjele, odnosno da se u odlukama naznači iz kojih će se sredstava za pojedinačan program izvršiti isplata.

Potrebno je da se odlukom propiše obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava za sufinansiranje tekućih transfera (izgradnja sportskih dvorana).

Potrebno je da se u odluci o izdvajanju sredstava definiše da su korisnici obavezni dostavljati izvještaj o namjenskom utrošku sredstava, kao i da se predvidi nadzor nad namjenskim utroškom sredstava poticaja za izradu prostorno-planske dokumentacije na području Srednjobosanskog Kantona.

Potrebno je osigurati izvještaje o namjenskom utrošku doznačenih sredstava za sufinansiranje implementacije projekta Jačanja zdravstvenog sektora.

Potrebno je pokrenuti inicijativu u cilju zakonskog osiguranja vršenja nadzora nad namjenskim utroškom sredstava doznačenih korisnicima obzirom da isto nije regulisano članovima od 175 do 183 Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom Srednjobosanskog kantona .

Potrebno je da se izvrši uvid i analiza stanja sredstava na izdvojenom računu kod Hypo Alpe Adria bank i da se po istom poduzmu adekvatne mjere u cilju realizacije istih.

Preispitati ulaganja u nadogradnju zgrade za potrebe općinskog suda u Bugojnu i po istom poduzeti odgovarajuće mjere.

Kod donošenja plana nabavke roba, radova i usluga potrebno je da isti sadrži predmet nabavke, procjenjene vrijednosti nabavke sa utvrđenim količinama

Prilikom nabavke roba i usluga potrebno je dosljedno poštovati odredbe Zakona o javnim nabavkama u BiH .

Potrebno je da se u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH izvrši usaglašavanje stanja stalnih sredstava sa izvorima sredstava.

Tekuću rezervu potrebno je koristiti u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta Kantonaza 2008. godinu, odnosno za hitne i nepredviđene izdatke koji se pojave tokom budžetske godine.

Odluke o korištenju tekuće rezerve potrebno je blagovremeno donositi, te osigurati da korisnik sredstava podnosi izvještaj o utrošku sredstava iz tekuće rezerve.

Potrebno je da se izvrši analiza neraspoređenog viška rashoda nad prihodima iskazanog u Bilansu stanja i akumuliranog viška prihoda nad rashodima iskazanog u Konsolidovanom finansijskom izvještaju o izvršenju budžeta na dan 31.12.2008. godine i da se utvrdi iznos stvarnog viška rashoda nad prihodima po periodima na koji se odnosi.

Potrebno je kontinuirano poduzimati adekvatne mjere radi naplate potraživanja, a posebno u dijelu sumnjivih i spornih potraživanja.

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Osvrt na preporuke iz prethodnog izvještaja

Na osnovu izvršene revizije Konsolidovanih finansijskih izvještaja budžeta kantona za 2008. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, ističemo da **nije postupljeno po preporukama** koje se odnose na slijedeće:

donošenje Pravilnika o internim kontrolama i nadzoru u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Smjernicama za uspostavu i jačanje sistema internih kontrola kod budžetskih korisnika.

usklađenost provedbenih akata kojim bi se regulisao način formiranja komisija, vrste, sastav, obračun i isplata naknada za članove istih,

preispitivanje opravdanosti isplata za naknade članovima komisije kojima je obavljeni posao u opisu radnog mjesta shodno Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, niti je vršeno objavljivanje rješenja o imenovanju komisija u “Službenim novinama Srednjobosanskog kantona” u skladu sa Odlukom o načinu osnivanja i visini nadoknade za rad stručnih komisija, drugih radnih tijela i komisija u upravnom postupku koje osniva Vlada Kantona i rukovodioci kantonalnih organa državne službe.

donošenje Uredbe o vrsti vlastitih prihoda i načinu i rokovima raspodjele, kao i Uputstvo o prikupljanju, evidentiranju i raspolaganju vlastitim prihodima od strane budžetskih korisnika u skladu sa federalnim propisima.

nije riješena softverska mogućnost knjigovodstvenog evidentiranja izdataka samo do visine utvrđene Budžetom.

nije donesen akt kojim bi se uredio način izdataka po osnovu reprezentacije (pravo na korištenje i visinu istih),

osiguranje zajedničke kontrole općina i Ministarstva prostornog uređenja, obnove i povratka u cilju provjere namjenskog utroška sredstava koja se doznačavaju po Sporazumu o sufinansiranju projekata infrastrukture niti je definisana obaveza podnošenja izvještaja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava,

blagovremeno zaključivanje ugovora sa korisnicima sredstava za sufinansiranje visokog školstva,

Ministarstvo obrazovanja nije vršilo raspodjelu sredstava za kulturu i sport u skladu sa donesenim programima raspodjele istih.

korištenje Sredstva tekuće rezerve samo za hitne i nepredviđene izdatke kako je regulisano Zakonom o izvršavanju Budžeta kantona

prilikom nabavke roba i usluga nije u cjelosti poštovane odredbe Zakona o javnim nabavkama u BiH u dijelu procjene vrijednosti planiranih nabavki, podnošenja kompletnih izvještaja o izvršenim nabavkama Agenciji za javne nabavke,

nije u potpunosti izvršeno usklađivanje stanja sredstava i izvora sredstava iskazanih u knjigovodstvu sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Nije ustrojena evidencija stalnih sredstava za sve budžetske korisnike.

od strane koncesionara nije vršen pregled dokumentacije eksploatisanih masa utvrđenih na osnovu geodetskog premjera koji predstavlja osnov za realan obračun naknade. Nisu izvršene korekcije Odluke o visini naknade za dodjelu koncesija za istraživanje i eksploataciju mineralnih resursa na području Kantona u dijelu koji se odnosi na visinu naknade za rad Komisije za dodjelu koncesija za geološka istraživanja i eksploataciju mineralnih resursa na području Kantona.

Preporuke po kojima je djelimično postupljeno

Ministarstvo obrazovanja, nauke kulture i sporta je donijelo instrukciju o vrsti vlastitih prihoda u osnovnim i srednjim školama, načinu i rokovima raspodjele, dok na nivou kantona nije donesen propis kojim bi se regulisali vlastiti prihodi za sve budžetske korisnike.

u toku je izrada registra sklopljenih ugovora o koncesijama,

u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom Srednjobosanskog kantona putem inspekcije obavlja se nadzor nad provedbom istog.

Ministarstvo poljoprivrede donijelo je Programe utroška sredstava za sve vrste poticaja propisane Zakonom o izvršenju budžeta Kantona, ali i u toku 2008. godine vršeno je preusmjeravanje sredstava poticaja između pojedinih oblasti bez posebne odluke. Na kraju 2008. godine donesene su Izmjene uputstva za ostvarivanje novčanih potpora u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, a koje se odnose na urvrđivanje rokova za dostavu zahtijeva za ostvarivanje novčanih potpora po pojedinačnim proizvodnjama.

Preporuke po kojima su budžetski korisnici postupili :

u toku 2008. godine izvršeno je knjigovodstveno evidentiranje potraživanja nastalih po osnovu koncesionih naknada i osigurani su instrumenti obezbjeđenja plaćanja za zaključene ugovore o koncesijama.

Ministarstvo privrede je u toku 2008. godine izvršilo nadzor nad utroškom sredstava doznačenih korisnicima u 2007. godini na ime poticaji privredi i sačinilo analizu ostvarenih efekata.

u 2009. godini vrši se knjigovodstveno evidentiranje prihoda i primitaka unutar obračunskog razdoblja kada su ostvareni i raspoloživi

početkom septembra 2008. godine uspostavljen je sistem Centraliziranog obračuna i isplate plaća i naknada za sve budžetske korisnike.

kod Budžetskih korisnika utvrđeni su normativi potrošnje goriva za svaki službeni automobil pojedinačno, kao i evidencije o potrošnji goriva u skladu sa Pravilnikom o korištenju službenih automobila.

u 2009. godini regulisano je da korisnici sredstava za podizanje spomen obilježja podnose izvještaj o utrošku sredstava.

4.2 Sistem internih kontrola

Izvršena je procjena funkcionisanja sistema internih kontrola kako bi se uvjerali da li uspostavljene interne kontrole osiguravaju tačnu i potpunu računovodstvenu evidenciju, primjenu i usklađenost sa zakonima i propisima, pouzdanost finansijskog izvještavanja, ekonomično, efikasno i efektivno trošenje i zaštitu javnog novca.

Na nivou ministarstava, u Kantonu su doneseni pravilnici o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji koji definišu organizaciju, opis poslova uposlenih, sistem rada i rukovođenja u važnijim procesima rada kao i ključne interne kontrole. Kod pojedinih budžetskih korisnika nisu jasno podijeljene nadležnosti i odgovornosti uposlenih (Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta). U Ministarstvu finansija nisu popunjena ključna radna mjesta koja su utvrđena Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i to: radno mjesto Šefa Odsjeka za računovodstvo i radno mjesto Šefa Odsjeka za Centralizirani obračun i isplatu plaća, radno mjesto Stručnog savjetnika za

informatiku, Stručnog savjetnika za planiranje budžeta. Također je utvrđeno da u Ministarstvu obrazovanja nije bilo popunjeno radno mjesto Pomoćnika ministra. U toku revizije konstatovano je da kod budžetskih korisnika još uvijek nije donesena većina potrebnih akata propisanih Smjernicama za uspostavu i jačanje sistema internih kontrola kod većine budžetskih korisnika kojim bi se obezbijedili kontrolni postupci u načinu raspolaganja i trošenja javnih sredstava. Smjernicama je propisano i donošenje Pravilnika o internim kontrolama – internim kontrolnim postupcima, kod svih budžetski korisnika. Bez obzira što su bili u obavezi navedeni akti nisu doneseni. Pravilnikom o internim kontrolama trebaju se utvrditi upravljački, administrativni, računovodstveni i kontrolni postupci, postupci informisanja, komunikacija, nadgledanja i procjene rizika. Obzirom na naprijed navedeno u toku revidirane godine nije vršena procjena rizika za ključne procese poslovanja niti način za otklanjanje istih. Nedovoljno funkcionisanje sistema internih kontrola utvrdili smo kod izrade i donošenja budžeta za 2008. godinu kao i kod njegovog izvršenja. Ovdje se prije svega misli na nerealno planiranje što je rezultiralo i velikim brojem odluka o preusmjeravanju sredstava u toku revidirane godine. Također, druge Izmjene i dopune budžeta su izvršene nakon isteka fiskalne godine što ukazuje da se potvrdilo činjenično stanje izvršenja rashoda i izdataka i da se nisu pravovremeno poduzimale zakonom utvrđene mjere na uravnoteženju budžeta, zbog čega je ostvaren i deficit, a za koji nije postojalo pokriće u punom iznosu iz akumuliranog viška prihoda nad rashodima iz prethodnih godina. Nisu postojale adekvatne kontrolne aktivnosti na obračunu i isplati prekovremenog rada, jubilarnih nagrada i naknada članovima komisija. Od strane Ministarstva zdravstva i socijalne politike nije vršena kontrola i ovjera dokumentacije na osnovu koje su stvarani troškovi i vršeno plaćanje. Raspodjela sredstava za tekuće transfere nije vršena u svim slučajevima u skladu sa programima utroška sredstava. Programi utroška sredstava ne sadrže jasne i precizne kriterije. Evidencije neutrošenih namjenskih sredstava po osnovu naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe u resornom ministarstvu nisu evidentirane u propisanim pomoćnim evidencijama niti su iste usaglašene sa Glavnom knjigom Trezora u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima.

Na osnovu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Ministarstva finansija formiran je Odjel za internu reviziju sa troje uposlenih. Zakonom o izvršenju budžeta za 2008. godinu uređeno je da će Ministarstvo finansija putem interne revizije vršiti nadzor nad finansijskim, materijalnim i računovodstvenim poslovanjem budžetskih korisnika, kao i zakonitost i svrsishodnost upotrebe budžetskih sredstava. Odjel za internu reviziju je sačinio Plan i program rada za 2008. godinu koji je Vlada Kantona usvojila. Odjel je u skladu sa planonom i programom rada podnosio kvartalne izvještaje o obavljenoj internoj reviziji koje je Vlada kantona usvojila

Kod Ministarstva unutrašnjih poslova je organizovana interna revizija sa jednim uposlenim.

Da se kontinuirano unapređuje kontrolno okruženje (usaglašavanje postojećih i donošenje nedostajućih akata) u cilju poboljšanja uspostavljenog sistema internih kontrola, s praćenjem i nadgledanjem odgovarajućih kontrolnih aktivnosti od strane nadležnih kod svakog budžetskog korisnika.

4.3 Budžet za 2008. godinu

Dana 05.11.2007.godine Ministarstvo finansija dostavilo je Vladi Kantona Nacrt Budžeta Kantona za 2008. godinu, što nije u skladu sa članom 16. Zakona o Budžetima u FBiH. Značajno je napomenuti da Nacrt Budžeta kao i njegove Izmjene i dopune ne sadrže prijedlog upotrebe suficita, odnosno izvore za finansiranje budžetskog deficita, a što je propisano članom 17. Zakona o budžetima u FBiH, a posebno ako se ima u vidu da je ostvareni deficit u većem iznosu od akumuliranog viška prihoda nad rashodima iz ranijeg perioda..

Budžet Srednjobosanskog kantona i Zakon o izvršenju budžeta Kantona za 2008. godinu, Skupština je donijela 17.01.2008. godine, a isti je objavljen u Službenim novinama Srednjobosanskog

kantona 31.01.2008.godine. Do donošenja Budžeta nije donesena odluka o privremenom finansiranju, što nije u skladu sa članom 21. Zakona o budžetima u FBiH.

Ministarstvo finansija je 09.07.2008. godine dostavilo Obavijest svim korisnicima Budžeta Kantona da su u toku pripreme za donošenje Izmjena i dopuna Budžeta Kantona, kojom traži da im se dostave „prijedlozi odluka unutarnje preraspodjele sredstava pranim Budžetom“, kako bi se iste uključile u Izmjene i dopune Budžeta. Dana 11.09.2008. godine Ministarstvo finansija uputilo je Vladi Kantona prijedlog Izmjena i dopuna Budžeta Kantona na razmatranje i dalju proceduru. Skupština Kantona je 11.11.2008. godine donijela Odluku o Izmjenama i dopunama Budžeta Kantona kojim su i prihodi i rashodi smanjeni za 4.230.000,00 KM.

Skupština kantona je i nakon isteka budžetske godine (09.02.2009. godine) donijela i usvojila Izmjene i dopune budžeta kojim su prihodi i rashodi utvrđeni u iznosu od 161.835.942 KM, čime je potvrdila činjenično stanje izvršenja budžeta.

Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršenju budžeta Kantona za 2008. godinu obaveza svih budžetskih korisnika je da u propisanim rokovima sačinjavaju i dostavljaju Ministarstvu finansija tromjesečne i mjesečne planove kao i izvršenje budžeta. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, utvrđeno je da većina budžetskih korisnika nije u predviđenim rokovima dostavljala tromjesečne i mjesečne planove izvršenja Budžeta, te je za iste Ministarstvo finansija utvrđivalo mjesečni plan potrebnih sredstava. Ministarstvo finansija nije sačinjavalo mjesečne planove novčanih tokova putem kojih se projiciraju sve uplate i isplate sa jedinstvenog računa Trezora, a što je bilo u obavezi obzirom da se na osnovu Zakona o budžetima u FBiH budžet izvršava na osnovu mjesečnog plana alokacija raspoloživih budžetskih sredstava budžetskim korisnicima, koja odobrava ministar finansija, na osnovu plana novčanih tokova putem kojeg se projiciraju sve uplate i isplate sa Jedinstvenog računa Trezora.

U godišnjem Konsolidovanom iskazu o izvršenju budžeta za period 01.01.-31.12.2008. godine, iskazani su prihodi i primici u iznosu od 150.684.477 KM, dok su istovremeno rashodi i izdaci iznosili 157.326.491 KM zbog čega je ostvaren deficit u iznosu od 6.642.013 KM što potvrđuje da se nije pratilo izvršenje budžeta i da se od strane nadležnih nisu pravovremeno poduzimale aktivnosti na uravnoteženju budžeta u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Napominjemo da Izvještaj o izvršenju budžeta usvojila Vlada kantona i isti 07.05.2009. godine uputila Skupštini Kantona na usvajanje.

Na dan 31.12.2008. godine saldo neutrošenih sredstava na transakcijskim računima banaka je 5.477.796 KM od čega se iznos od 4.429.136 KM odnosi na sredstva na Escrow račun. Neizmirene kratkoročne obaveze na isti dan iznosile 7.375.010 KM. U 2008. godini Budžet se izvršavao na osnovu alokacije budžetskih sredstava i prijedloga operativnog budžeta.

Budžetom Kantona za 2008. godinu, kao i Izmjenama i dopunama istoga, planirano je sljedeće:

R. br.	Opis	Budžet za 2008. Godinu	I Rebalans budžeta za 2008. Godinu	II Rebalans budžeta za 2008. Godinu
1	2	3		4
I	UKUPNI PRIHODI	165.029.198	160.799.198	161.835.942
II	UKUPNI RASHODI	165.029.198	160.799.198	161.835.942
III	Neraspoređeni višak prihoda i rashoda	-	-	-
IV	Razlika (višak/manjak)	-	-	-

Potrebno je da se budžet donosi u roku propisanom Zakonom o budžetima u FBiH, a u suprotnom potrebno je da Skupština Kantona donese Odluku o privremenom finansiranju. Kod donošenja izmjena i dopuna budžeta pravovremeno poduzimati aktivnosti na provođenju istih.

Planiranje budžetskih sredstava potrebnih za funkcionisanje budžetskih korisnika vršiti na osnovu relevantnih parametara i opravdanih potreba, a izvršenja budžeta uskladiti sa planom novčanih tokova

4.4 Prihodi i primici Budžeta Kantona za 2008. godinu

U konsolidovanim finansijskim izvještajima i Izvještaju o izvršenju Budžeta za 2008. godinu, ukupno ostvareni prihodi i primici iskazani su 150.684.477 KM, a struktura istih sa indeksima ostvarenja, daje se u sljedećoj tabeli:

R. br	Opis	Budžet za 2008. godinu	Izmjene i dopune Budžeta za 2008. godinu	Ostvareno u 2007. godini	Ostvareno u 2008. godini	Index 6/4	Index 6/5
1	2	3	4	5	6	7	8
Prihodi, primici, financiranje i višak prihoda iz 2007. godine (A+B)		165.029.198	161.835.942	143.028.375	150.684.478	93,11	105,35
A. Prihodi i primici (od 1 do 4)		158.940.000	155.746.744	143.028.375	150.684.478	96,75	105,35
1.	Poreski prihodi	141.083.100	138.811.670	123.912.778	135.126.802	97,35	109,05
1.1	Prihodi od direktnih poreza	16.373.100	18.911.670	16.562.858	20.303.861	107,36	122,59
1.2	Prihodi od indirektnih poreza	124.710.000	119.900.000	107.349.920	114.822.941	95,77	106,96
2.	Neporezni prihodi	13.356.900	14.444.584	16.191.336	12.988.073	89,92	120,29
2.1	Prihod od poduzetnič. aktivnosti	2.848.300	1.202.100	6.497.546	969.996	80,69	14,93
2.2	Naknade i takse i prihod i od pružanja usluga	9.008.600	11.652.484	8.694.769	10.458.613	89,75	120,29
2.3	Novčane kazne	1.500.000	1.590.000	999.021	1.559.464	98,08	156,1
3.	Potpore	4.500.000	2.490.490	2.805.031	2.490.490	101,8	90,38
4.	Kapitalni primici	-	-	119.230	34.320	-	28,78
B	Finansiranje (neraspoređeni višak prihoda nad rashodima)	6.089.198	6.089.198	-	-	-	-

Ukupni prihodi i primici u odnosu na usvojeni Budžet su ostvareni manje za 11.151.465 KM ili 9,3 %.

Prihodi od poreza ostvareni su u iznosu od 135.126.802 KM i u odnosu na planirane manji su za 3.684.868 KM ili 2,65%. U strukturi ovih prihoda najveću stavku čine prihodi od indirektnih poreza 114.822.941 ili 84,97 ukupnih prihoda od poreza. U odnosu na plan iskazano je smanjenje ovih prihoda za 5.077.059 KM ili 4,23%. Direktni porezi ostvareni su u iznosu od 20.303.861 KM i u odnosu na plan veći su za 1.392.191 KM ili 7,36%.

Neporezni prihodi budžetom su planirani 13.356.900 KM, Izmjenama i dopunama su povećani na iznos od 14.444.584 KM, a isti su ostvareni 12.988.073 KM, što je u odnosu na planirana sredstva manje za 1.456.511 KM ili 10,08%. Prihod od privatizacije iskazan je u iznosu od 73.111 KM što je u odnosu na prošlu godinu manje za 5.476.497 KM. U odnosu na prošlu godinu ovi prihodi manji su za 3.203.263 KM ili 19,78 %. Značajno je napomenuti da neporezni prihodi iz godine u godinu bilježe pad, što postavlja pitanje da li su isti planirani na osnovu relevantne dokumentacije i detaljnih procjena kao i da li su kantonalni organi poduzimali sve aktivnosti u cilju naplate istih.

Prihodi od koncesija na području Srednjobosanskog kantona iskazani su u iznosu od 906.644 KM, i odnosi se na prihod od davanja prava na eksploataciju prirodnih resursa 729.012 KM i prihod od koncesije voda u iznosu od 177.633 KM I 7.632 KM zatezna kamata na neizmirene obaveze koncesionara.

Prema Izvještaju o radu Komisije za nadzor izvršenja obaveza korisnika koncesija po zaključenim ugovorima stanje duga koncesionara na dan 31.12.2008. godine je sljedeće:

po osnovu prava na eksploataciju prirodnih resursa 426.802 KM (od čega se 122.483 KM odnosi na neizmirene obaveze u periodu od 2002-2006 godine, 55.198 KM za 2007. godinu i 249.121 za 2008. godinu),

od koncesije voda 24.636 KM,

dug po osnovu zateznih kamata na neizmirene obaveze koncesionara 83.971 KM.

Ministarstvo privrede je raskinulo ugovore o koncesiji zbog neizmirenja obaveza sa “NT IGM” d.o.o Novi Travnik i “Nemetal comerc” do.o. Kiseljak, nakon čega je preko kantonalnog pravobranilaštva pokrenulo tužbe za naplatu neizmirenog duga. Presudom Općinskog suda Travnik od 11.04.2008. godine društvo “NT IGM” d.o.o Novi Travnik je dužno isplatiti na račun Kantona iznos od 154.863 KM sa pripadajućom kamatom. Do dana provođenja revizije navedena uplata nije izvršena. Aktom od 16.12.2008. godine Ministarstvo privrede je uputilo Opomene svim koncesionarima koji nisu izmirili svoje obaveze u skladu sa zaključenim ugovorima.

Značajno je napomenuti da je 16.09.2008. godine Ustavni sud FBiH donio Presudu kojom se utvrđuje da je Zakonom o koncesijama Srednjobosanskog Kantona i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o koncesijama Srednjobosanskog Kantona povrijeđeno pravo općine na lokalnu samoupravu, te su 29.10.2008. godine (danom objavljivanja Presude u Službenim novinama FBiH) prestali da važe navedeni zakoni. Ustavni sud BiH je utvrdio da je Srednjobosanski kanton donošenjem osporenih zakona povrijeđio pravo općine na lokalnu samoupravu, jer prilikom donošenja osporenog zakona nisu pravovremeno i na odgovarajući način konsultovali jedinice lokalne samouprave na svom području, obzirom da se zakonsko regulisanje te materije direktno tiče općina i iste imaju značajan interes.

Potrebno je poduzeti potrebne aktivnosti u cilju donošenja zakonskih propisa kojima se reguliše oblast koncesija (predmeti, uvjeti i pravila dodjeljivanja koncesija), te poduzeti sve zakonom propisane mjere za naplatu evidentiranih potraživanja po osnovu koncesionih naknada.

Prihod ostvaren po osnovu naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta planiran je 400.000 KM, a ostvaren 364.186 KM. Dana 26.06.2008. godine Vlada kantona je Odlukom odobrila Program korištenja novčanih sredstava za osposobljavanje nepoljoprivrednog zemljišta ili poljoprivrednog zemljišta slabijeg kvaliteta za poljoprivrednu proizvodnju u iznosu od 193.500 KM. Po navedenom programu u 2008. godini realizovana su sredstva u visini od 144.747 KM od čega se 7.237 KM (5% od iznosa odobrenog projekta) odnosi na troškove rada komisije za odabir projekata i realizaciju korištenja sredstava za osposobljavanje zemljišta. Značajno je napomenuti da je realizacija sredstava po naprijed navedenom programu izvršena na osnovu Odluke o izdvajanju sredstava za 2008. godinu za realizaciju projekata rekultivacije poljoprivrednog zemljišta koju je donijela Vlada Kantona tek 05.11.2008. godine. Na osnovu ove odluke zaključeni su ugovori sa korisnicima sredstava. Ugovorima je regulisano da se 60% sredstava po odobrenom projektu isplati odmah korisnicima, što je i izvršeno, a preostali 40% po završetku radova. Nadzor nad utroškom ovih sredstava nije okončan u 2008. godini.

Iz navedenog proizilazi da naplaćena namjenska sredstva u iznosu od najmanje 170.686 KM nisu realizovana u toku revidirane godine, što dovodi u pitanje kako pravovremenost, tako i trošenje odnosno realizaciju sredstava čija je namjena propisana Zakonom o poljoprivrednom zemljištu. Također prema obrazloženju, odnosno izjavi nadležnih u resornom ministarstvu, a prema njihovim internim evidencijama ostao je značajan dio ovih sredstava iz ranijih godina koji je neutrošen, o čemu bi se trebali usgalasiti nadležni u Ministarstvu finansija i Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstvo.

Potrebno je da se blagovremeno poduzimaju aktivnosti u cilju realizacije programa utroška namjenskih sredstava koje donosi Vlada kantona (promjena namjene poljoprivrednog zemljišta, naknade od koncesija).

Potrebno je da se u skladu sa Uredbom o utvrđivanju vlastitih prihoda, načina i rokova raspodjele uredi vrsta i način korištenja vlastitih prihoda u FBiH donese Uredba na nivou kantona kojom će se urediti vrsta vlastitih prihoda, načina i rokovi raspodjele i način korištenja vlastitih prihoda

4.5 Tekući rashodi

U Konsolidovanom izvještaju o izvršenju Budžeta Kantona za 2008. godinu, ukupno ostvareni rashodi i izdaci u 2008. godini, iskazani su 157.326.491 KM, što je u odnosu na odobreni Budžet od 161.835.942 KM manje za 4.509.451 KM ili 3%. U odnosu na prethodnu godinu isti su više izvršeni za 15 %. Struktura rashoda i izdataka, prikazana je u sljedećoj tabeli:

Red. broj	Vrsta rashoda	Budžet za 2008. godinu	Izvršenje Budžeta za 2007. g	Izvršenje Budžeta za 2008. g	Index (5/3*100)	Index (5/4*100)
1	2	3	4	5	6	7
	UKUPNO IZDACI (I+II)	161.835.942	136.762.874	157.326.491	97,21	115,04
	I TEKUĆI IZDACI (a+b+c)	152.510.583	132.354.113	151.324.989	99,22	114,33
	a) Plaće, naknade i doprinosi (1+2+3)	94.262.943	83.719.047	94.158.396	99,89	112,47
1.	Bruto plaće i naknade	67.382.461	58.361.397	67.370.726	99,98	115,44
2.	Naknade troškova zaposlenih	18.713.683	18.343.216	18.690.396	99,88	101,89
3.	Dopr. poslodavca i ost. dopri.	8.166.799	7.014.434	8.097.274	99,15	115,44
	b) Izdaci za materijal i usluge	15.567.206	13.443.237	15.076.530	96,85	112,15
4.	Putni troškovi	388.896	325.153	368.905	94,86	113,46
5.	Izdaci za energiju	3.469.691	3.346.361	3.336.680	96,17	99,71
6.	Izdaci za komunalne usluge	1.537.445	1.448.832	1.498.209	97,45	103,41
7.	Nabavka materijala	2.208.707	1.762.149	2.143.885	97,07	121,66
8.	Usluge prijevoza i goriva	976.300	799.918	943.392	96,63	117,94
9.	Unajmljivanje imov. i opre	283.920	245.569	273.181	96,22	111,24
10.	Izdaci za tekuće održavanje	1.032.754	1.089.162	1.002.648	97,08	92,06
11.	Osiguranje, bankarske usl.	604.060	552.142	578.895	95,83	104,85
12.	Ugovorne usluge	5.065.433	3.873.951	4.930.735	97,34	127,28
	c) TEKUĆI GRANTOVI	42.680.434	35.191.829	42.090.063	98,62	119,6
13.	Grant. drugim nivoima vlade	11.073.351	9.714.251	10.674.765	96,4	109,89
14.	Grantovi pojedincima	21.451.825	18.388.596	21.344.463	99,5	116,07
15.	Grantovi neprofitnim organizacijama	2.887.458	1.297.356	2.868.045	99,33	221,07
16.	Subvencije javnim preduzećima	4.595.800	4.125.545	4.533.217	98,64	109,88
17.	Ostali grantovi - povrat i drugo	2.672.000	1.666.081	2.669.573	99,91	160,23
	II KAPITALNI IZDACI	9.325.359	4.408.761	6.001.502	64,36	136,13
18.	Nabavka šuma, zemlj. i višeg. zasada.	0	8.407	0		0
19.	Nabavka građevina	4.244.093	444.379	1.005.386	23,69	226,25
20.	Nabavka opreme	2.802.076	2.581.032	2.779.632	99,2	107,69
21.	Nabavka stalnih sredst. u obl. prava	0	3.846	0		0
22.	Rekonstrukcija i investic. održavanje	2.279.190	1.371.097	2.216.484	97,25	161,66

4.5.1 Bruto plaće i naknade troškova zaposlenih

Tekući izdaci iskazani su 151.324.989 KM. Strukturu navedenih troškova čine: izdaci za bruto plaće i naknade 44,52%, naknade troškova zaposlenih 12,35%, izdaci za doprinose na teret poslodavca 5,35 %, izdaci za materijal i usluge 9,96 % i tekući grantovi 27,82 %.

Bruto plaće i naknade planirane su 86.096.585 KM, a realizovane su 86.061.122 KM, što je manje za 35.022 KM od planiranih. U ukupnim rashodima i izdacima učešće bruto plaća je 54,70 %.

U Ministarstvu finansija je u 2008. godini uspostavljen sistem Centraliziranog obračuna i isplate plaća i naknada za sve budžetske korisnike sa početkom primjene od 01.09.2008. godine. U sistemu Centraliziranog obračuna i isplate plaća uspostavljeni su poslovni procesi za obračun i isplatu plaća i

naknada i troškova zaposlenih koji se obavljaju u Glavnom operativnom centru - GOC i četiri pomoćna operativna centra -POC.

Obračun i isplata plaća, naknada i drugih materijalnih prava koja nemaju karakter plaće, kod svih budžetskih korisnika, vršen je na osnovu pravilnika o plaćama budžetskih korisnika, te Pravila i Procedura za obračun i isplatu plaća, naknada i drugih materijalnih prava koja nemaju karakter plaće za zaposlenike svih budžetskih korisnika Kantona, koje je donijelo Ministarstvo finansija.

Provedenom revizijom utvrđeno je da se u Ministarstvu finansija – GOC vršio obračun plaća za devetnaest budžetskih korisnika (sva ministarstva i određeni broj kantonalnih uprava), a jedna specifikacija za isplatu plaća se popunjavala za 19 navedenih budžetskih korisnika pod identifikacionim brojem Vlade Kantona, što nije u skladu sa važećim zakonskim propisima. Također je utvrđeno da određeni broj budžetskih korisnika nije donio Izmjene i dopune Pravilnika o plaćama i naknadama u skladu sa donesenim Odlukama Vlade Kantona o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plate iposlenika budžetskih korisnika, osim u odedenim slučajevima gdje su zakonom utvrđene plaće (Zakon o plaćama i drugim naknadama sudija i tužilaca u FBiH). Obračun i isplata plaća vršena je prema rješenjima o plaćama koja su donošena na osnovu naprijed navedenih odluka.

U toku 2008. godine, shodno Uputstvu o obračunu prekovremenog rada (od 19.03.2003. godine u Ministarstvu obrazovanja, nauke, kulture i sporta) vršen je obračun i isplata plaća za nastavno osoblje - uposlenike u osnovnim i srednjim školama za održane sate prekovremenog rada. Kod određenog broja škola ne donose se Rješenja o prekovremenom radu, na vrši se kontrola dokumentacije koja se kao priprema plaće dostavlja u operativni centar na unos, već se podaci dostavljaju direktno u operativnu službu, a ne putem protokola Ministarstva i unose se u sistem za obračun POC bez prethodne kontrole, a isto tako se ne vrši ni naknadna kontrola nakon izvršenog obračuna. Uočeno je da je kod obračuna prekovremenog rada nastavnog osoblja u pripremi plaće iskazana satnica prema navedenom uputstvu. Kod ustanova srednjeg obrazovanja broj sati prekovremenog rada je uvećan za 1,62 i 1,30, a kod ustanova osnovnog obrazovanja broj sati prekovremenog rada uvećava se za 1,60 i 1,30. Na osnovu navedenog obračuna u POC-u se kao broj sati prekovremenog rada unosio na naprijed navedeni način, na već uvećan broj sati, što je u periodu od 01.09. do 31.12.2008. godine dovelo do pogrešnog obračuna i uvećane isplate prekovremenih sati, obzirom da sama softverska aplikacija automatski izvrši obračun na uneseni broj prekovremenih sati i isti uveća za 50 %. U periodu septembar-decembar 2008. godine kod srednjih škola iskazan je obračun prekovremenog rada u iznosu od 219.287 KM i uvećanje po osnovu prekovremenog rada od 50% u iznosu od 109.644 KM što ukupno iznosi 328.931 KM. U periodu septembar-decembar 2008. godine kod osnovnih škola iskazan je obračun prekovremenog rada u iznosu od 167.113 KM i uvećanje po osnovu prekovremenog rada od 50% u iznosu od 83.556 KM što ukupno iznosi 250.669 KM. Na osnovu navedenog ukupni prekovremeni rad u ustanovama za koje je nadležno Ministarstvo obrazovanja u neto iznosu je 579.598 KM (386.399 KM prekovremenog rada plus 193.199 KM povećanja od 50%). Napominjemo da se ispravke po naprijed navedenom osnovu nisu vršile, te je više obračunato za preko 193.199 KM. Naprijed navedeno ukazuje da sistem internih kontrola nije uspostavljen na način kojim bi se osigurala efikasna kontrola i zaštita budžetskih sredstava.

Potrebno je da se kod Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta uredi sistem internih kontrola, a posebno u dijelu zaprimanja dokumentacije za unos u sistem putem protokola, zatim prethodna provjera dokumentacije prije unosa na obradu i plaćanje.

Potrebno je da se preispita način izvršenog obračuna i isplate plaća po osnovu prekovremenog rada za nastavno osoblje u osnovnim i srednjim školama i da se po istom poduzmu odgovarajuće mjere.

Naknade za rad u komisijama – u Konsolidovanom izvještaju o izvršenju budžeta Kantona na dan 31.12.2008. godine na poziciji naknada za rad komisija iskazan je neto iznos od 366.416 KM.

Odjel za internu reviziju je izvršio dataljnu analizu dokumentacije naknada troškova za rad komisija kod svih budžetskih korisnika na nivou Kantona o čemu je sačinjen Izvještaj sa stanjem na

dan 31.12.2008. godine. U Izvještaju je konstatovano da je na nivou Kantona, kod 16 budžetskih korisnika, formirano 112 komisija, od čega su 48 stalne komisije i 64 povremene komisije. Za rad komisija, ugovora o djelu i pripadajućih poreza u 2008. godini ukupno je isplaćeno 2.627.301 KM, i to po osnovu komisija 610.935 KM, po osnovu ugovora o djelu 1.408.146 KM i po osnovu poreza 608.219 KM. Naprijed navedeni troškovi za rad komisija knjigovodstveno su evidentirani na poziciji naknada za rad komisija, na poziciji tekućih transfera i ugovorenih usluga. Obzirom da se naprijed navedeni trošak evidentira na tri različite pozicije i da budžetski korisnici nemaju interne evidencije o ukupnim troškovima za rad komisija ne može se potvrditi realnost iskazanih izdataka. Analizom prezentirane dokumentacije o izvršenim isplatama za članove komisija utvrđeno je da su ukupne isplate po članu komisije isplaćivane u iznosima većim od onih koji su propisani Odlukom o načinu osnivanja stručnih komisija, drugih radnih tijela i komisija u upravnom postupku koje osniva Vlada Srednjobosanskog Kantona i rukovodioci kantonalnih organa državne službe, te o visini naknade za rad u komisijama („Sl.novine SBK“ broj 3/2005), za što se ne može potvrditi opravdanost izvršenih isplata. Također iz prezentirane dokumentacije vidljivo je da su se formirale komisije i za redovne poslove koji su utvrđeni Pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i koji po obimu i vrsti poslova spadaju u nadležnost ministarstava kod kojih se vršio obračun i isplata naknada članovima komisija.

Prema prezentiranoj dokumentaciji izvršene su isplate članovima komisije (u bruto iznosu)

članovima komisije za javne nabavke u ukupnom iznosu 73.241 KM,

članovima Pregovaračkog tima Vlade i predsjedniku vlade za pregovore sa predstavnicima Sindikata zaposlenih u organima uprave, sudskoj vlasti i policiji , isplate vršene na osnovu Odluke Vlade kantona to po 500 KM članovima za pregovore za 2007. godinu i iznos od po 500 KM članovima za pregovore za 2008. godinu. (ukupno 11.745 KM),

komisija za izvršenje obaveza korisnika koncesija (25.812 KM)

Potrebno je da se ispita opravdanost formiranja komisija, visina izvršenih isplata za rad članovima komisija, a posebno imajući u vidu zakonom utvrđenu djelatnost organa uprave koja je u okviru njihove nadležnosti.

Na poziciji jubilarnih nagrada u konsolidovanom bruto bilansu iskazan je iznos od 451.881 KM, od čega se na Ministarstvo unutarnjih poslova odnosi 150.890 KM. U navedenom iznosu uključene su i isplate za jubilarne nagrade koje se odnose na nagrade za koje su se stekla prava u ranijem periodu. Naime Zaključkom Vlade od 20.03.2007. godine i Sporazumom o pitanjima primjene odredaba sporazuma o uređenju odnosa u primjeni kolektivnog ugovora za službenike organa uprave, sudske vlasti i policije Srednjobosanskog kantona zaključenim između Vlade SBK i Samostalnog sindikata od 14.03.2007. godine regulisana je isplata jubilarnih nagrada tako što se pravo na isplatu istih ostvaruje nakon 10, 20 i 30 godina rada u organima uprave. Obzirom na primjenu navedenog zaključka i sporazuma jubilarne nagrade nisu se isplaćivale u momentu stjecanja prava na iste kako je regulisano Kolektivnim ugovorom za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH kojim je između ostalog regulisana visina i uslovi sticanja jubilarne nagrade. Imajući u vidu naprijed navedeno u toku 2008. godine u Ministarstvu unutrašnjih poslova izvršena je isplata jubilarnih nagrada uposlenicima koji su u toj godini stekli pravo na istu, kao i uposlenicima koji su i ranije ostvarili to pravo ali im nije pravovremeno izvršena isplata. Na taj način izvršena je isplata jubilarnih nagrada iz prethodnog perioda na teret budžeta za 2008. godinu, koje nisu bile evidentirane.

Obračun i isplate jubilarnih nagrada za uposlenike u organima uprave vršiti u skladu sa važećim zakonskim propisima.

4.5.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge budžetom su planirani u iznosu 15.567.206 KM, a realizirani su 15.076.530 KM, što je za 3,15 manje od plana, a u odnosu na prošlu godinu iskazano je povećanje za

12,15 %. U strukturi ovih troškova najveće učešće imaju izdaci za ugovorene usluge 32,70%, izdaci za energiju 22,13%, nabavka materijala i sitnog inventara 14,22% i izdaci za komunalne usluge 9,94%.

Na poziciji ugovorenih usluga iskazan je iznos od 4.930.735 KM, što je u odnosu na prošlu godinu više za 27,28 %. U strukturi ovih troškova najveće učešće imaju izdaci po osnovu ugovora o djelu (1.448.224 KM), usluge medicinskog vještačenja (808.647 KM), troškovi reprezentacije (321.766 KM), troškovi advokata u postupku (296.401 KM), troškovi vještačenja (132.513 KM) i ostale nespomenute usluge (262.896 KM), troškovi štampanja (100.762 KM): .

Izdaci za usluge po osnovu ugovora o djelu iskazani su 1.448.224 KM i najvećim dijelom se odnose na ugovore kojim se angažuje nastavno osoblje (uposlenici) osnovnih (283.822 KM) i srednjih škola (950.660 KM) koji ostvare sate preko propisane norme, te angažman spoljnih saradnika za održavanje nastave, Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta (146.974 KM). Kod škola koje su bile predmet revizije utvrđeno je da se na ovoj poziciji evidentiraju izdaci po osnovu: održavanja redovne nastave i polaganja vanrednih ispita, prekovremenog rada nastavnika, rada u komisijama za popis, za poslove čišćenja, . Uz nalog za isplatu nije priložena dokumentacija kojom se potvrđuje da je posao i izvršen, kao i ukupno vrijeme prekovremenog rada.

Kod Ministarstva zdravstva i socijalne politike, na poziciji usluga medicinskog vještačenja korisnika prava iz oblasti socijalne zaštite iskazan je iznos od 808.647 KM. Ovi izdaci se odnose na plaćanje troškova za izvršene usluge medicinsko vještačenja u postupku ostvarivanja prava iz oblasti socijalne zaštite i zaštite civilnih žrtava rata na području Srednjobosanskog kantona. Od navedenog iznosa sredstava, dio od 432.946 KM odnosi se na plaćanje po Sporazumu o regulisanju međusobnih obaveza koje je 14.01.2008. godine zaključilo Ministarstvo i Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja u Sarajevu

Sporazumom je utvrđeno da potraživanja Instituta po osnovu navedenih usluga na dan 30.09.2007. godine iznose 432.946 KM (broj korisnika 4.566) i ista se odnose na medicinska vještačenja koja je Institut izvršio u skladu sa članom 31. Zakona o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenja. Ovim sporazumom resorno ministarstvo se obavezalo da će odmah izvršiti plaćanje navedenog iznosa na osnovu ispostavljene fakture. Obzirom da se obaveze odnose na 2007. godinu smatramo da su iste trebale biti planirane i evidentirane u periodu u kojem su i nastale. Drugi dio ovih obaveza je realizovan na osnovu Ugovora o obavljanju poslova medicinskog vještačenja u postupku ostvarivanja prava iz oblasti socijalne zaštite (broj 04-37-479/08) zaključen je 09.06.2008. godine između Ministarstva i Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja u Sarajevu. Ovim ugovorom su obuhvaćene usluge vještačenja za period od 30.09.2007. godine do dana potpisivanja ugovora i iste za 3.620 korisnika iznose 339.768 KM. Ugovorne strane su saglasne da će se navede obaveze izmiriti u šest mjesečnih rata počev od 01.07.2008. godine i to po ispostavljanju faktura. U momentu zaključivanja kako sporazuma tako i ugovora bile su poznate sve obaveze na dan 31.12.2007. godine i iste su mogle biti u ukupnom iznosu regulisane Sporazumom obzirom da se odnose na usluge izvršene u 2007. godini.

Dana 12.09.2008. godine od Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja u Sarajevu zaprimljena je faktura (broj 215/08) u iznosu od 169.884 KM koja je ispostavljena po ugovoru broj 04-37-108-08. od 09.06 2008. godine i ista se odnosi na tri rate iz ugovora. Na osnovu ove fakture izvršeno je plaćanje a da ista nije prethodno ovjerena od strane nadležne osobe resornog ministarstva, tako da se iz prezentirane dokumentacije i ispostavljene fakture ne može potvrditi za koji period je izvršeno plaćanje usluga, niti u kom periodu su fakturisane usluge izvršene.

Istim ugovorom je regulisano da će Institut podnijeti izvještaj o obavljenim medicinskim vještačenjima najmanje dva puta godišnje, što u toku revizije nije prezentirano.

Potrebno je da se preispita visina i osnovanost izvršenih isplata za usluge medicinskog vještačenja i da se obaveze po osnovu istih evidentiraju u momentu kada je obaveza za plaćanje nastala.

Izdaci za troškove reprezentacije na nivou Kantona iskazani su 321.766 KM. Kod Ministarstva unutrašnjih poslova ovi izdaci iznose 18.988 KM, Ministarstva za pravosuđe i upravu 14.846 KM, Ministarstva finansija 15.450 KM, ustanova osnovnog obrazovanja 48.348 KM, ustanova srednjeg obrazovanja 35.109 KM. Provedenom revizijom je utvrđeno da uz priložene račune nije naveden povod za korištenje troškova reprezentacije. Odlukom Vlade Kantona o trošenju sredstava za materijalne troškove kantona definisani su iznosi i korisnici reprezentacije. Navedenom odlukom nije uređeno za koje poslovne svrhe se mogu koristiti sredstva reprezentacije.

Potrebno je da se način trošenja sredstva reprezentacije uredi internim aktom kod svih budžetskih korisnika, kojim bi se osim korisnika i iznosa reprezentacije definisali svrha i povod korištenja reprezentacije.

4.5.3 Tekući transferi

Tekući transferi su planirani budžetom u iznosu od 42.676.636 KM, a realizovani su 42.090.059 KM. Zakonom o izvršavanju budžeta kantona za 2008. godinu je uređeno da resorna ministarstva predlažu Vladi Kantona program utroška na usvajanje. Na osnovu usvojenih programa utroška od strane Vlade kantona vršena je realizacija sredstava tekućih transfera. U okviru tekućih transfera najveći iznos se odnosi na isplatu sredstava pojedincima 21.344.462 KM (beneficije za socijalnu zaštitu, izdaci za raseljene osobe, boračka davanja i stipendije učenika) koji je regulisan zakonskim propisima. O utrošenim sredstvima po programima resorna ministarstva su podnosila polugodišnji izvještaj Vladi Kantona.

Kod Ministarstva finansija na poziciji ostali tekući transferi realizovana su sredstva u visini 2.276.010 KM ili 99,82% od planiranih sredstava. Prema općinama Kantona na ime povrata poreza na promet proizvoda u građevinarstvu iz prethodnih godina (po vansudskoj nagodbi) isplaćeno je 1.769.091 KM. Na dan 31.12.2007. godine, prema podacima iz Izvještaja prethodne revizije konstatovano je da iznos od 1.769.091 KM nije bio knjigovodstveno evidentiran kao obaveza Kantona, koji je u toku 2008. godine u cjelosti realiziran na osnovu odluka Vlade Kantona. Na osnovu Rješenja Porezne uprave –Kantonalni ured Novi Travnik, Ministarstvo finansija je donijelo Rešenje kojim se pravnom licu “Fis” Vitez odobrava povrat više uplaćenog poreza na dobit u iznosu od 250.000 KM i isto je u cjelosti izvršeno.

Kod ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta na poziciji tekućih transfera planirano je 9.619.551 KM, realizovano je ukupno 9.291.477 KM. U okviru ovih transfera najveći iznos se odnosi na isplatu sredstava za transfer za visoko obrazovanje (2.876.876 KM), transfer za kulturu (697.167 KM), transfer za sport (766.300 KM), transfer za institucije (2.802.267 KM), transfer za sufinansiranje izgradnje gradskih sportskih dvorana (160.000 KM).

Zakonom o izvršenju budžeta za 2008. godinu utvrđeno je da se sufinansiranje visokog školstva i stipendiranje studenata vrši na osnovu Programa koji donosi Vlada Kantona na prijedlog resornog Ministarstva. Vlada Kantona je 26.02.2008. godine donijela “Odluku o akontativnoj isplati sredstava za sufinansiranje visokog školstva i institucija visokog obrazovanja za 2008. godinu u visini od 798.510 KM” i 16.07.2008. godine donesena je druga “ Odluka o akontativnoj isplati sredstava za sufinansiranje visokog školstva i institucija visokog obrazovanja za 2008. godinu u visini od 1.004.412 KM”.

Tek 23.10.2008. godine Vlada kantona je donijela Odluku o raspodjeli sredstava u 2008. godini za visoko obrazovanje u visini od 2.880.000 KM, kojom su pokriveni već izvršeni izdaci. Značajno je napomenuti da su do donošenja ove odluke sredstva već realizirana na osnovu odluka o akontativnim isplata sredstava.

Sa korisnicima sredstava koji učestvuju u sufinansiranju visokog školstva (Univerzitet u Tuzli i Sveučilište Mostar) je trebalo zaključiti ugovore kojim će biti utvrđene obaveze visokoškolskih ustanova prema Kantonu kao i način izvršenja finansijskih obaveza Kantona. Sa Sveučilištem u Mostaru Vlada Kantona je zaključila Ugovor o sufinansiranju visokog školstva i institucija obrazovanja za 2008/2009. godinu s mogućnošću produžavanja i u 2010. godini na iznos 1.200.000 KM bez

utvrđenih kriterija koji se odnose na obaveze kantona (broj studenata i ostali parametri), a isti je zaključen nakon isteka budžetske godine. Ugovorom su definisane obaveze Sveučilišta u Mostaru na način da pod jednakim uslovima vrši prijem studenata kao i upis postdiplomskih studija polaznika iz Kantona. Shodno naprijed navedenom ne može se potvrditi opravdanost visine isplaćenih sredstava, te visine sredstava utvrđenih po zaključenom ugovoru, obzirom da istim nije regulisan način finansiranja broja studenata, cijena studija po školskoj godini, po studentu i po vrsti fakulteta za koju se studenti opredijele odnosno maksimalan broj studenata koji će se finansirati iz budžeta za jednu školsku godinu. Sa Univerzitetom u Tuzli zaključen je Ugovor o organizovanju i izvođenju dislocirane nastave u Travniku u akademskoj 2008/2009. godini u iznosu od 1.259.357 KM sa mogućnošću produženja u akademskoj 2009 i 2010 godini i istim je definisan broj studenata za upis u akademskoj 2008/09. godini.

Potrebno je pravovremeno zaključivati ugovore sa korisnicima sredstava te osigurati namjensko trošenje istih a izdatke knjigovodstveno evidentirati u budžetskoj godini u kojoj su nastali.

Kada je u pitanju sufinansiranje visoko školstvo potrebno je regulisati način sufinansiranja visokog školstva i za iste utvrditi kriterije za finansiranje (broj studenata, cijenu studija po studentu i školskoj godini, kao i finansiranje određenih fakulteta).

Na poziciji Transfera za sufinansiranje osnovnih i srednjih muzičkih škola evidentirani su izdaci na osnovu Odluke Vlade o sufinansiranju osnovnih i srednjih škola kojima je osnivač Kanton. Odlukom o dodjeli sredstava nije predviđeno podnošenje izvještaja o utrošku istih a isplata je vršena na osnovu utvrđenih mjesečnih tranši. Vlada Kantona je svojom Odlukom utvrdila sufinansiranje muzičkih škola (četiri) s tim da se iz ovog transfera pokrivaju troškovi plaća i materijalni troškovi u visini od 51%. Također, Odlukama nije predviđeno izvještavanje o namjenskom utrošku sredstava, a niti nadzor od strane Ministarstva.

Na poziciji transfera za kulturu i nauku iskazan je iznos od 696.167 KM. Sredstva su realizirana na osnovu Odluke Vlade o usvajanju programa i raspodjele sredstava za kulturu i nauku za 2008. godinu. Odlukom je utvrđen Plan i kriteriji raspodjele sa utvrđenim iznosima po vrstama i korisnicima sredstava. Međutim, uvidom u dokumentaciju izvršene raspodjele sredstava ne može se potvrditi na osnovu čega je određena visina odobrenih sredstava po korisniku (40.000 KM općini Jajce, 40.000 KM Kino Theatre Busovača, 20.000 KM za Franjevački samostan, 12.000 KM JU “Dom kulture” Jajce). Iznos od 40.000 KM je odobren d.o.o “Kino Theatre” Busovača, a na osnovu podnesenog zahtjeva HKD Napredak - podružnica Busovača za izgradnju kino dvorane u objektu HKD Napredak Dom kulture. Iz prezentirane dokumentacija se ne može potvrditi da su ispunjeni uslovi propisani naprijed navedenom odlukom, obzirom da su istom utvrđeni korisnici sredstava, iznosi i svrha sredstava. Kriteriji su formalnog karaktera, bez mjerljivih parametara, pogotovu ako se ima u vidu da su programima utvrđene visine sredstava, a za koje se ne može potvrditi na osnovu čega i kako su isti utvrđeni. Također ovakvim načinom raspodjele uskraćena je mogućnost potencijalnih kandidata da mogu učestvovati u dodjeli sredstava obzirom da nije bilo javnog oglašavanja.

Potrebno je da se preispita opravdanost dodjele sredstava sa pozicije transfer za kulturu i nauku, i da se preciznije definišu potrebni uslovi za dodjelu sredstava potencijalnim korisnicima.

Na poziciji transfera za sport iskazan je iznos od 766.300 KM. Sredstva su realizirana na osnovu Odluke Vlade o usvajanju programa i raspodjele sredstava za sport za 2008. godinu. Odlukom su utvrđeni Plan i kriteriji raspodjele kojim su definisani iznosi sredstava po korisnicima i svrha dodijeljenih sredstava. Uvidom u dokumentaciju izvršene raspodjele sredstava ne može se potvrditi na osnovu čega je određena visina odobrenih sredstava po korisniku (50.000 KM Nogometnom klubu Travnik, 20.000 KM Nogometnom klubu Travnik, 10.000 KM Nogometnom klubu Elektrobosna Jajce, 35.000 KM Balkanskom prvenstvo u stonom tenisu Bugojno, 10.000 KM Sportskom Savezu Kantona, 3.000 KM Nogometnom Savezu SBK). Također iz prezentirane dokumentacije ne može se potvrditi da su

za dodjelu sredstava ispunjeni uslovi propisani odlukom. Uočeno je da je „NK Travnik“ izvršena isplata po raznim osnovama i vrstama programa, te da ukupno prelazi iznose definisane Odlukom.

Potrebno je da se preispita opravdanost dodjele sredstava sa pozicije transfer za sport, da se preciznije definišu potrebni uslovi za dodjelu sredstava potencijalnim korisnicima, te da se iznađe mogućnost praćenja realizovanih sredstava shodno utvrđenom planu i kriterijima raspodjele, odnosno da se u odlukama naznači iz kojih će se sredstava za pojedinačan program izvršiti isplata.

Odlukom Vlade Kantona odobrena su sredstva u iznosu od 160.000 KM za sufinansiranje izgradnje sportskih dvorana i doznačena su korisnicima koji su navedeni u odluci. Navedenom Odlukom nije predviđeno da korisnici sredstava podnose izvještaj o namjenskom utrošku sredstava.

Potrebno je da se odlukom propiše obaveza dostavljanja izvještaja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava za sufinansiranje tekućih transfera (izgradnja sportskih dvorana).

Kod ministarstva prostornog uređenja, obnove i povratka na poziciji Transfer za posebne namjene na osnovu Odluke Vlade Kantona o izdvajanju sredstava iz budžeta za 2008. godinu za poticaj izrade dokumenata prostornog uređenja na području SBK, realizovano je 200.000 KM, sa utvrđenim iznosima za osam općina. Naprijed navedenom Odlukom nije predviđen nadzor nad trošenjem sredstava niti je utvrđena obaveza da korisnici sredstava podnose izvještaj o namjenskom utrošku doznačenih sredstava. Početkom 2009 godine resorno ministarstvo je dostavljalo urgenciju općinama za dostavu izvještaja o namjenskom utrošku doznačenih sredstava, kako bi na osnovu istih izvršilo razmatranje zahtjeva općina za izradu prostorno-planske dokumentacije u 2009. godini.

Potrebno je da se u odluci o izdvajanju sredstava definiše da su korisnici obavezni dostavljati izvještaj o namjenskom utrošku sredstava, kao i da se predvidi nadzor nad namjenskim utroškom sredstava poticaja za izradu prostorno-planske dokumentacije na području Srednjobosanskog Kantona.

Kod Uprave za šume na poziciji subvencije javnim preduzećima planirana su sredstva 743.000 KM i isto je u cjelosti realizovano i to: 273.066 KM kao Transfer općinama prema članu 62. Zakona o šumama (odnosi se na prihod 2006. godine), 226.933 KM kao prenos sredstava po federalnim propisima za razvoj nerazvijenih dijelova općine (odnosi se na prihod 2007. godine), i 243.000 KM za izradu ŠGO za privatne šume i sufinansiranje šumsko uzgojnih radova u šumariji Vitez G.J. „Kruščica“. Iznos od 90.000 KM doznačen je ŠPD „Srednjobosanske šume“, Donji Vakuf na ime sufinansiranja šumsko-uzgojnih radova u G.J. „Kruščica“ za nabavku sadnog materijala. Sredstva su doznačena 31.12.2008. godine na osnovu Odluke Vlade Kantona kojom se usvaja „program utroška sredstava i način raspodjele sredstava iz Budžeta za 2008. godinu sa pozicije Transfer ŠPD „Srednjobosanske šume“ do.o. Donji Vakuf, prema članu 61. Federalnog zakona o šumama“ koja je donesena 17.12.2008. godine. Naime donošenju navedene odluke je prethodio Sporazum o sufinansiranju šumsko-uzgojnih radova u šumariji Vitez G.J. „Kruščica“ zaključen 20.11.2008. godine između Kantonalne uprave za šumarstvo i ŠPD „Srednjobosanske šume“, do.o.o Donji Vakuf kojim je Uprava za šume obezbijedila sredstva u iznosu 90.000 KM u cilju završetka projekta (ukupna vrijednost projekta 296.719 KM). Istim Sporazumom je regulisano da će ŠPD „Srednjobosanske šume“, d.o.o Donji Vakuf ukupne radove po navedenom projektu završiti do kraja 2009. godine o čemu će zajednička radna grupa Kantonalne uprave za šumarstvo i ŠPD „Srednjobosanske šume“, do.o.o Donji Vakuf sačiniti zapisnik. Značajno je napomenuti da je navedeni program utroška donesen krajem godine, što nije u skladu sa članom 38. Zakona o izvršenju budžeta za 2008. godinu Srednjobosanskog kantona.

Kod Ministarstva zdravstva i socijalne politike sredstva su realizovana za: beneficije socijalne zaštite 8.304.967 KM; transfer zdravstvenim ustanovama kantona i jačanje primarne zdravstvene zaštite 679.000 KM, prijenos sredstava humanitarnim organizacijama 105.000 KM;

U strukturi transfera zdravstvenim ustanovama kantona i jačanje primarne zdravstvene zaštite iskazan je iznos od 180.000 KM i odnosi se na sredstva za sufinansiranje implementacije projekta jačanja zdravstvenog sektora-HSEP i 130.000 KM za sufinansiranje Zavoda za javno zdravstvo Srednjobosanskog Kantona (od čega se 50.000 KM odnosi na nabavku vakcina protiv gripe iz sredstava tekuće rezerve). Na osnovu Odluke Vlade Kantona sredstva u iznosu od 180.000 KM doznačena su Federalnom ministarstvu finansija – HSEP za sufinansiranje implementacije projekta Jačanja zdravstvenog sektora. Navedenom odlukom nije uređeno da se podnosi izvještaj o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.

Zakonom o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom Srednjobosanskog kantona su utvrđena prava na ostvarenje socijalne zaštite. Nadzor nad provođenjem ovog Zakona, drugih propisa i općih akata Kantona donesenih u skladu s ovim zakonom i nad stručnim radom ustanova koje osniva općina, odnosno Kanton, obavlja resorno Ministarstvo nadležno za poslove socijalne politike putem inspekcije. Provedenom revizijom konstatovano je da se od strane Ministarstva ne vrši se kontrola namjenskog utroška sredstava doznačenih korisnicima.

Članom 102. kantonalnog Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom, Ministarstvo zdravstva i socijalne politike odobrava jednokratne pomoći ustanovama socijalne zaštite, humanitarnim i nevladinim organizacijama, udruženjima građana, pojedincima i porodicama koji se nađu u teškoj socijalnoj i zdravstvenoj situaciji prema projektima od općeg društvenog interesa koji imaju socijalni karakter. Ministarstvo je dana 29.04.2008. godine donijelo Pravilnik o kriterijima za dodjelu za jednokratne novčane pomoći kojim je utvrđena visina jednokratne novčane pomoći i to do iznosa tri prosječne neto plaće ostvarene u prethodnoj godini u SBK i ostvaruje se jednom u toku godine. Takođe dana 18.05.2009. godine Ministarstvo je donijelo Pravilnik o kriterijima za dodjelu jednokratne novčane pomoći kojim je članom 4. navedenog pravilnika utvrđeno da po podnesenim zahtjevima korisnika odlučuje ministrica na osnovu medicinske dokumentacije. Značajno je napomenuti da donošenjem drugog pravilnika prethodni nije stavljen van snage, a niti jedan ne sadrži kriterije koji bi bili mjerljivi za određivanje ko može da ostvari pravo na jednokratnu pomoć i pod kojim uslovima. Međutim niti jedan od ova dva pravilnika nije utvrdio na osnovu kojih bi se stvarno moglo utvrditi ko je u statusu teške zdravstvene situacije da bi mu se stvarno mogla dodijeliti jednokratna novčana pomoć

Potrebno je osigurati izvještaje o namjenskom utrošku doznačenih sredstava za sufinansiranje implementacije projekta Jačanja zdravstvenog sektora.

Potrebno je pokrenuti inicijativu u cilju zakonskog osiguranja vršenja nadzora nad namjenskim utroškom sredstava doznačenih korisnicima obzirom da isto nije regulisano članovima od 175 do 183 Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti porodica sa djecom Srednjobosanskog kantona .

Ministarstvo za privredu je na poziciji tekućih transfera planiralo sredstva u visini od KM, a realizirano je 4.631.198 KM, i odnosi se na transfer za uplatu doprinosa za uposlenike namjenske industrije iz sredstava sukcesije 3.189.197 KM, transfer - podsticaji privredi 1.379.697 KM i 1.500 KM za naknade troškova javnog oglašavanja. Vlada kantona je donijela Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava sa pozicije „Transfer-poticaji u privredi“ u iznosu od 1.378.184 KM, koji je razvrstan u 7 lotova. U programu utroška je za svaki lot navedena svrha projekta, kriterij za izbor projekta te vrsta organizacije koja može biti potencijalni korisnik sredstava. Komisija za realizaciju sredstava poticaja je nakon provedene procedure javnog oglašavanja za učešće u sredstvima poticaja sačinila Zapisnik o izboru korisnika sredstava poticaja sa prijedlozima korisnika i visine odobrenih sredstava po lotovima. Uvidom u dokumentaciju izbora korisnika i visine odobrenih sredstava po korisniku konstatovano je da su utvrđeni kriteriji za bodovanje ali nisu precizno utvrđeni parametri na osnovu kojih bi se odredila visina dodijeljenih sredstava u odnosu na cilji i svrhu programa. Na osnovu Odluke Vlade kantona o raspodjeli dijela sredstava sa pozicije poticaji privredi sa korisnicima sredstava su zaključeni ugovori o implementaciji odobrenih sredstava krajem novembra 2008. godine kojim su

uređene obaveze i odgovornosti ugovornih strana. Korisnici odobrenih sredstava su obavezni da u roku od 30 dana nakon implementacije programa resornom ministarstvu podnesu izvještaj o implementaciji programa i rezultatima istog, međutim ugovorima nije utvrđeno kad počinje i koliko će trajati imlementacija programa. Kontrolu utroška sredstava doznačenih korisnicima kao i nadzor nad programskim aktivnostima vrši ministarstvo. Imajući u vidu da su sredstva realizovana krajem godine nadzor nad utroškom sredstava treba da se obavi u toku 2009. godine. Na poziciji poticaji privredi iskazan je iznos od 1.989 KM koji je na osnovu „Odluke Vlade kantona o izdvajanju sredstava za finansiranje studije uspostavljanja industrijskih zona u Regiji Centralna Bosna za općine Jajce i Dobretići“, odobren iz budžeta za 2007. godinu, Regionalnoj ekonomskoj zajednici Zenica za evaluaciju i rangiranje industrijskih zona za općine Jajce i Dobretići. Nije nam prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila opravdanost izvršene isplate.

Ostali bitni nalazi

Kod ministarstva prostornog uređenja, obnove i povratka na poziciji vanbilansne evidencije u početnom stanju iskazan je iznos od 64.456 KM, koji se odnosi na neutrošena sredstva iz ranijih godina, a po realizaciji zajedničkog projekta za izbjegla i raseljena lica na području Kantona. Naime ova sredstva su i u ranijem periodu bila na posebno otvorenom računu koji nije bio u sastavu jedinstvenog računa Trezora, a isti se i dalje vodi kao posebno otvoren račun kod Hypo Alpe Adria bank.

Potrebno je da se izvrši uvid i analiza stanja sredstava na izdvojenom računu kod Hypo Alpe Adria bank i da se po istom poduzmu adekvatne mjere u cilju realizacije istih.

4.6 Nabavke, kapitalni izdaci i primjena Zakona o javnim nabavkama u BiH

Za nabavku stalnih sredstava utrošeno je 6.001.502 KM, što je u odnosu na plan manje za 36%. Navedene nabavke najvećim dijelom odnose se na nabavku opreme (2.779.632), rekonstrukciju i investiciono održavanje (2.216.484) i nabavku građevina (1.005.386).

Vlada Kantona je Zaključkom od 28.02.2008. godine dala saglasnost Službi za zajedničke poslove na Plan nabavke roba i usluga za 2008. godinu, za određene nabavke za potrebe budžetskih korisnika. Navedenim Planom su navedene samo vrste roba i usluga bez utvrđenog obima, količina i vrijednosti. Navedene nabavke provodila je Komisija za javne nabavke za potrebe ministarstava i drugih organa uprave kantona formirana rješenjem Vlade Kantona iz 2005. godine.

U konsolidovanom finansijskom Izvještaju o izvršenju budžeta Kantona za 2008. godinu na poziciji izdaci za usluge prevoza i goriva iskazani su izdaci u iznosu od 943.392 KM. Dana 02.07.2007. godine objavljeno je obavještenje o nabavci isporuke goriva, nafte i naftnih derivata putem benzinskih crpki (lot 5) za budžetske korisnike Kantona, a na osnovu Plana nabavki iz 2007. godine. U obavještenju o nabavci nije naznačen datum otvaranja ponuda, nego je predviđeno da će se javno otvaranje ponuda održati po pozivu, najduže 15 dana po zatvaranju javne objave, što je suprotno članu 33. Zakona o javnim nabavkama. Nakon provedene procedure izbora najpovoljnijeg ponuđača i dobivene saglasnosti Vlade kantona (Zaključak Vlade Kantona od 24.08.2007. godine) zaključeni su ugovori sa izabranim ponuđačima, odnosno sa tri ponuđača koji su učestvovali u natječaju. Naime ugovori su zaključeni sa ponuđačima iako nije bila osigurana stvarana konkurencija. (jedan ponuđač je konkurisao za određene općine sa kojim je i zaključen ugovor). Za općine Jajce, Gornji Vakuf i Vitez u prvom obavještenju za nabavku goriva nije bilo ponuda , te je za iste ponovljen postupak nabavke goriva. U ponovljenom postupku nabavke goriva, za općinu Jajce, izabran je dobavljač „BUDEŠ“ d.o.o. Jajce i sa istim je 28.12.2007. godine zaključen ugovor o kupoprodaji nafte i naftnih derivata, iako isti po osnovu Uvjerenja Porezne uprave-Kantonalni porezni ured Novi Travnik- Ispostava Jajce ima dospjelih a neizmirenih obaveza po osnovu akontacije poreza na dobit u iznosu od 11.160 KM, što je suprotno članu 23. Zakona o javnim nabavkama. Uvidom u Zapisnik o otvaranju i prihvatanju

ponuda Otvorenog postupka za isporuku goriva putem benzinskih pumpi konstatirano je da je komisija izvršila bodovanje i dala prijedlog za prihvatanje ponuda iako nije bila osigurana stvarna konkurencija. Ugovori sa najpovoljnijim ponuđačima zaključeni su 14.09.2007. godine, a obavještenje o dodjeli ugovora je objavljeno u Sl.glasniku BiH dana 21.01.2008. godine, što je suprotno članu 40. Zakona o javnim nabavkama.

Naprijed navedenim obavještenjem o nabavci, objavljena je i nabavka za izvođenje radova, adaptaciju i renoviranje Depoa Kantonalnog arhiva Travnik – I faza (lot 7). Ugovor je zaključen 21.12.2007. godine sa pravnim licem „GRAĐEVINAR“ d.o.o. Novi Travnik u ukupnom iznosu od 354.247 KM. Navedenim Ugovorom definisan je rok izvođenja radova od 50 radnih dana od dana uvođenja u posao, na osnovu čega je ponuđač dobio najveći broj bodova, ali do dana provođenja revizije posao nije završen. Ugovorom nisu predviđene obaveze izvođača radova za slučaj kašnjenja u izvođenju radova, odnosno penali prilikom kršenja odredbi ugovora.

Uvidom u Zapisnik o otvaranju i prihvatanju ponuda Otvorenog postupka za nabavku putničkog automobila za Ministarstvo obrazovanja utvrđeno je da su pristigle dvije ponude i da je Komisija konstatovala da ponude sadrže sve potrebne elemente, te cijeneći da je zadovoljen princip konkurentnosti nastavila je dalji postupak nabavke i sa najpovoljnijim ponuđačem zaključila ugovor o nabavci. Međutim, izvršenom analizom ponuda, tim za reviziju utvrdio je da obje ponude nisu ispunjavale formalno-pravne uslove (dokumentacija ponude „ZOVKO AUTO“ d.o.o. Busovača ne sadrži potvrdu o izmirenim obavezama od PIO-a, dok dokumentacije ponude „ASA PSS“ d.o.o. Sarajevo ne sadrži potvrdu o izmirenim obavezama po osnovu indirektnih poreza), što je suprotno članu 23. Zakona o javnim nabavka i predstavlja ograničenja za sudjelovanje dobavljača u postupku javne nabavke.

Općinski sud Bugojno je proveo otvoreni postupak za izbor najpovoljnijeg ponuđača za izvođenje radova na nadogradnji zgrade Općine i općinskog suda Bugojno. U Obavještenju o nabavci kao predmet nabavke navedeno je: dogradnja i rekonstrukcija na objektu Općinskog suda Bugojno što podrazumjeva izvođenje građevinsko zanatskih radova (pripremni radovi, zemljani radovi, betonski i AB radovi, armirački, zidarski, hidroizolaterski, termoizolaterski, fasaderski, limarski i bravarski radovi) i gromobranska instalacija. Rok završetka radova je maksimalno šest mjeseci od dana uvođenja u posao. Općinski sud Bugojno je 24.09.2008. godine zaključio Ugovor sa najpovoljnijim ponuđačem „Komotin“ d.o.o. Jajce u ukupnom iznosu 909.093 KM. Članom 7. Navedenog ugovora utvrđeno je da će izvođač ugovorene radove započeti odmah po uvođenju u posao od strane naručitelja, a završiti maksimalno 45 dana od dana uvođenja u posao. Kod utvrđenih kriterija rok izvođenja radova nosi 15% učešća u ukupnom bodovanju po utvrđenim kriterijima. U toku 2008. godine izvođaču radova je isplaćen iznos od 553.506 KM i isti je evidentiran na poziciji stalna sredstva u obliku prava. Iz prezentirane dokumentacije utvrđeno je da je izvođač radova 27.10.2008. uveden u posao, a na dan isteka roka za završetak radova (od 45 dana), izvođač je 29.12.2008. godine uputio zahtjev za produženje ugovornog roka izvođenja radova. Na osnovu navedenog zahtjeva između ugovornih strana je sačinjen Aneks broj 1 ugovora o produljenju ugovornog roka o izvođenju radova kojim se za izvođenje I faze radova produžava rok do 30.06.2009. godine koji također prema informaciji nadležnih nije ispoštovan. Osim naprijed navedenog iz prezentirane dokumentacije ne može se tačno utvrditi u čijem je vlasništvu zgrada u kojoj je smješten općinski sud obzirom da je Općinsko vijeće dalo saglasnost općinskom sudu 13.11.2006. godine za nadogradnju poslovnog prostora koji bi služio za smještaj Odjela suda za prekršaje i zemljišno knjižnog ureda iznad Kristalne dvorane u Bugojnu. Navedeno ima za posljedicu da se ne može potvrditi da li se radi o ulaganju u vlastita ili tuđa sredstva.

Revizijom je utvrđeno da Komisije za javne nabavke u 2008. godini, izuzev Komisija za javne nabavke u MUP-a, nisu podnosile Izvještaje o izvršenim nabavkama Agenciji za javne nabavke.

Kod Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede proveden je otvoreni postupak za izradu ribarske osnove za područje Srednjobosanskog kantona. Proces nabavke započet je u decembru 2006. godine, a nakon dva poništena postupka okončan je izbor najpovoljnijeg ponuđača sa kojim je zaključen ugovor u visini od 39.312 KM. Dana 12.03.2007. godine objavljeno je obavještenje o

nabavci putem otvorenog postupka za nabavku za naprijed navedeni predmet nabavke. U navedenom obavještenju o nabavci nije navedeno da je to već ponovljeni postupak, nije urađena tenderska dokumentacija, nije navedeno datum i mjesto otvaranja ponuda, i tek 07.05.2007. godine izvršeno je otvaranje ponuda. Nakon provedene procedure na prijedlog komisije Ministarstvo je donijelo odluku kojom se dodjeljuje ugovor o izradi Ribarske osnove kao najpovoljnijem ponuđaču „Federalni agromediterranski zavod „ Mostar. Na izvršeni izbor dobavljača uložen je prigovor od strane Poljoprivredno-prehrambenog fakulteta Sarajevo koji je odbijen kao neosnovan, nakon čega isti ulaže žalbu Uredu za razmatranje žalbi. Dana 28.06.2007. godine Ured za razmatranje žalbi donosi Rješenje kojim se žalba usvaja i postupak u cjelosti poništava iz razloga što tenderska dokumentacija nije adekvatno pripremljena, što nije zadovoljen princip konkurentnosti, što su kriteriji za dodjelu ugovora pogrešno postavljeni (referens lista koja se nije mogla ocjenjivati i kadrovska osposobljenost za izradu traženih poslova).

Preispitati ulaganja u nadogradnju zgrade za potrebe općinskog suda u Bugojnu i po istom poduzeti odgovarajuće mjere.

Kod donošenja plana nabavke roba, radova i usluga potrebno je da isti sadrži predmet nabavke, procjenjene vrijednosti nabavke sa utvrđenim količinama

Prilikom nabavke roba i usluga potrebno je dosljedno poštovati odredbe Zakona o javnim nabavkama u BiH .

4.7 Godišnji popis sredstava i izvora sredstava na dan 31.12.2008. godine

Na osnovu Odluke Vlade kantona o redovnom godišnjem popisu imovine, obaveza i potraživanja Kantona za 2008. godinu imenovane su komisije za provođenje godišnjeg popisa. Odlukom Vlade od 26.02.2009. godine usvojen je Elaborat Centralne popisne komisije o izvršenom redovnom godišnjem popisu imovine, obaveza i potraživanja kantona sa stanjem na dan 31.12.2008. godine. U navedenom Elaboratu komisija je konstatovala manjak u iznosu od 24.125 KM na poziciji stalnih sredstava (djela likovnih umjetnosti) kod Službe za zajedničke poslove, a koji je nastao u ranijem periodu. Vlada kantona je donijela Zaključak da se navedeni manjak i dalje vodi na stalnim sredstvima sve do trenutka utvrđivanja razloga nastalog manjka. Međutim navedenom odlukom nije definisano ko je zadužen da utvrdi razlog iskazanog manjka. Za iznos manjka od 16.592 KM na navedenoj odluci nije naznačen naziv budžetskog korisnika kod kojeg je nastao manjak.

U Finansijskim izvještajima na dan 31.12.2008. godine iskazana je vrijednost stalnih sredstava u iznosu 121.696.327 KM, dok su izvori sredstava iskazani su u iznosu od 121.670.474 KM. Prema navedenom u finansijskim izvještajima izvori sredstava manje su iskazani za 25.853 KM.

Potrebno je da se u skladu sa odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH izvrši usaglašavanje stanja stalnih sredstava sa izvorima sredstava.

4.8 Tekuća rezerva

Sredstva tekuće rezerve utvrđena su Budžetom kantona za 2008. godinu u iznosu od 811.124 KM. U drugim Izmjena i dopunama budžeta tekuća rezerva smanjena je na iznos od 998 KM, jer je za iznos utrošenih sredstava tekuće rezerve izvršeno povećanje pozicija kod budžetskih korisnika. Zakonom o izvršenju Budžeta je regulisano da se izdvajanje za tekuću rezervu koristi za podmirenje hitnih i nepredviđenih izdataka. Prema Izvještaju o izvršenju Budžeta Kantona, Tekuća rezerva je iskazana u iznosu od 1.499.001 KM, od čega se na tekuću rezervu Vlade Kantona odnosi 1.229.643 KM, premijera Kantona 149.958 KM i ministra finansija 119.400 KM. Dana 01.09.2007. godine Ministarstvo finansija je dostavilo akt Vladi kantona kojim je utvrdilo kriterije za korištenje tekuće rezerve. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je iz sredstava tekuće rezerve na osnovu odluka Vlade Kantona izvršen prijenos sredstava za slijedeće namjene. 500.000 KM za suzbijanje bruceloze, 350.000 za demobilisane borbe, 231.000 KM pomoć općinama, 165.550 KM potopore pojedincima, 24.100 KM za sport. Kao što se vidi ova sredstva su dodjeljivana za različite namjene, tako da se ne može u potpunosti potvrditi da su se koristila za namjene određene Zakonom o izvršenju Budžeta Kantona za 2008. godinu i u skladu sa utvrđenim kriterijima, odnosno za hitne i nepredviđene izdatke koji se pojave tokom budžetske godine. Zakonom o izvršenju budžeta za 2008. godinu je regulisano da Vlada Kantona o raspolaganju sredstvima tekuće rezerve jednom polugodišnje izvještava Skupštinu Kantona. Prema usmenom obrazloženju nadležne osobe, Vlada Kantona izvještava Skupštinu samo putem Izvještaja o izvršenju budžeta.

Odlukama Vlade kojim su odobrena sredstva iz tekuće rezerve nije regulisana obaveza izvještavanja korisnika sredstava o utrošku budžetskih sredstava. Potrebno je naglasiti i to da je Vlada Kantona Odluke o korištenju tekuće rezerve donosila krajem godine (31.12.2008. godine).

Tekuću rezervu potrebno je koristiti u skladu sa Zakonom o izvršavanju budžeta Kantonaza 2008. godinu, odnosno za hitne i nepredviđene izdatke koji se pojave tokom budžetske godine.

Odluke o korištenju tekuće rezerve potrebno je blagovremeno donositi, te osigurati da korisnik sredstava podnosi izvještaj o utrošku sredstava iz tekuće rezerve.

4.9 Finansijski rezultat

Prema prezentiranim konsolidovanim finansijskim izvještajima o izvršenju Budžeta za 2008. godinu iskazano je ostvarenje prihoda i primitaka u odnosu na rashode i izdatke, kako slijedi:

R. br.	Opis	Rebalans Budžeta za 2008 godinu	Ostvareno u 2007 godini	Ostvareno u 2008 godini	Index (5/3)
1	2	3	4	5	6
A. Prihodi, primici, finansiranje i neraspoređeni višak prihoda (I+II)		155.746.744	149.293.876	150.684.478	96,75
I Prihodi, primici i finansiranje (1+2)		155.746.744	143.028.375	150.684.478	96,75
1.	Prihodi i primici	153.256.254	140.223.344	148.149.195	96,67
2.	Potpore-Tekući Grantovi	2.490.490	2.805.031	2.535.283	101,80
II Neraspoređeni višak prihoda iz prethodnog perioda		-	6.265.501	-	-
B Rashodi i izdaci (1+2)		161.835.942	136.762.874	157.326.491	97,21
1.	Tekući rashodi	152.510.583	132.354.113	151.324.989	99,22
2.	Kapitalni izdaci	9.325.359	4.408.761	6.001.502	64,36
C. Višak prihoda nad rashodima			6.265.501	-	-
D. Višak rashoda nad prihodima (B-I)		6.089.198-	-	6.642.013	109,08
E.. iz viška prihoda prošlih godina		6.081.198	-	3.373.197	55,47

Kao što se vidi iz prethodne tabele ostvareni višak rashoda nad prihodima u 2008. godini iznosi 6.642.013 KM. Neraspoređeni višak prihoda iz prethodne godine iskazan u godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta je 6.265.501 KM, od čega je 6.089.198 KM budžetom planirano za pokriće viška

rashoda nad prihodima u 2008. godini. Iznos od 3.373.197 KM je pokriven iz viška prihoda iz prethodne godine, a neiskorišteni dio planiranog viška prihoda nad rashodima iz 2007. godine je 2.892.304 KM, dok je stvarni nepokriveni deficit 3.268.816 KM.

U finansijskom iskazu „konsolidovani bilans stanja“ za 2008. godinu iskazan je višak rashoda nad prihodima 10.995.778 KM. Izvršenom analizom finansijskih pokazatelja kod utvrđivanja iskazanog finansijskog rezultata ne može se potvrditi da iskazano stanje predstavlja stvarni rezultat posebno iz razloga što nije jasno definisan način pokrivanja akumuliranog viška rashoda nad prihodima iz prethodnih godina, niti je izvršena analiza koja upućuje na koji period se neraspoređeni akumulirani višak rashoda nad prihodima odnosi, imajući u vidu da je u Glavnoj knjizi Trezora „akumulirani višak rashoda nad prihodima“ u 2008. godini prenesen u iznosu od 4.348.565 KM (dok je u Glavnoj knjizi Trezora iskazan u iznosu od 4.353.765 KM). Prema naprijed navedenom ostvareni višak rashoda nad prihodima u 2008. godini je uvećao stanje akumuliranog viška rashoda nad prihodima iz prethodnih godina i isti se nije mogao pokriti ostvarenim suficitom iz prethodne godine.

Potrebno je da se izvrši analiza neraspoređenog viška rashoda nad prihodima iskazanog u Bilansu stanja i akumuliranog viška prihoda nad rashodima iskazanog u Konsolidovanom finansijskom izvještaju o izvršenju budžeta na dan 31.12.2008. godine i da se utvrdi iznos stvarnog viška rashoda nad prihodima po periodima na koji se odnosi.

4.10 Novčana sredstva

Novčana sredstva na Jedinstvenom računu Trezora sa stanjem na dan 31.12.2008. godine iznose 5.491.478 KM od čega se 4.429.136 KM odnosi na sredstva na ESCROW računu, a 934.202 KM su sredstava za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća kod „Hypo Alpe Adria Bank“ d.d. Uvidom u Izvještaj Centralne popisne komisije utvrđeno je da je komisija u svom izvještaju konstatovala stanje novčanih sredstava u iznosu od 64.456 KM koje je evidentirano u vanbilansnoj evidenciji. Naime radi se o donatorskim sredstvima za realizaciju zajedničkog projekta za izgradnju porušenih stambenih objekata izbjeglih i raseljenih lica na području Srednjobosanskog kantona koja su u početnom stanju (iz ranijeg perioda) iskazana kod Ministarstva prostornog uređenja, obnove i povratka na poziciji vanbilansne evidencije.

4.11 Kratkoročna potraživanja i plasmani

Kratkoročna potraživanja, u konsolidovanim finansijskim izvještajima evidentirana su 1.012.853 KM, a odnose se na potraživanja od pravnih lica 757.065 KM (potraživanja po osnovu koncesija 426.804 KM, dati avansi 159.671 KM i potraživanja po osnovu kamata), ostala potraživanja 255.786 KM (108.141 ostala potraživanja, 66.988 sumnjiva i sporna potraživanja od čega se 66.505 KM odnosi na MUP-a), kratkoročna potraživanja za bolovanje preko 42 dana 27.794 KM. MUP-a je u toku 2008. godine pokrenuo aktivnosti utuženja za sumnjiva i sporna potraživanja.

Kratkoročni plasmani, u konsolidovanim finansijskim izvještajima i Glavnoj knjizi Trezora, iskazani su u iznosu od 4.031.559 KM, od čega se na sredstva od privatizacije odnosi 3.716.734 KM, sumnjiva i sporna potraživanja 279.864 KM. Stanje sumnjivih i spornih potraživanja je veće za 8.594 u odnosu na prošlu godinu, a po izjavi ovlaštene osobe za navedena potraživanja pokrenuti su sudski sporovi i isti su u toku.

Potrebno je kontinuirano poduzimati adekvatne mjere radi naplate potraživanja, a posebno u dijelu sumnjivih i spornih potraživanja.

4.12 **Kratkoročne obaveze**

Ukupne kratkoročne tekuće obaveze na dan 31.12.2008. godine iskazane u Konsolidovanim finansijskim izvještajima iznose 18.146.291 KM. Najveći dio ovih obaveza odnosi se na kratkoročne tekuće obaveze prema dobavljačima (7.375.510 KM), obaveze prema radnicima po osnovu plaća i naknada za mjesec decembar 2008. godine (8.126.961 KM) i kratkoročno razgraničene rashode (779.143 KM).

Kratkoročna razgraničenja iskazana su u iznosu od 779.143 KM, odnose se na razgraničene prihode 744.265 KM i razgraničene ostale rashode 49.668 KM.

Razgraničeni prihodi odnose se na: neutrošena namjenska i vlastita sredstva korisnika budžeta u iznosu od 451.190 KM, razgraničeni ostali prihodi 158.544 KM, razgraničeni prihod po osnovu zateznih kamata po osnovu koncesionih naknada.

5. **KOMENTAR**

U ostavljenom roku **Budžetski korisnici Kantona (Kantonalni arhiv, Općinski sud Bugojno, Služba za zajedničke poslove)** dali su komentare na nalaze date u Nacrtu izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja budžeta Srednjo-bosanskog Kantona, u kojima su data obrazloženja za pojedine nepravilnosti navedene u Izvještaju. Međutim, za isto nije dostavljena dodatna dokumentacija koja bi mogla potkrijepiti data obrazloženja.

Direktor sektora za finansijsku reviziju

Mirsada Janjoš, dipl. oec.

Voda tima:

Esma Muslić, dipl. oec.

Član tima:

Anisa Prasko, dipl. oec.